

ZÁKAZ DOVOZU RAFINOVANÝCH PRODUKTŮ ZÍSKANÝCH Z RUSKÉ ROPY

SOUVISEJÍCÍ USTANOVENÍ: ČLÁNEK 3ma NAŘÍZENÍ RADY 833/2014

ČASTO Kladené OTÁZKY

Aktualizované: 29. října 2025

(https://finance.ec.europa.eu/document/download/dc76791c-72aa-4fd5-b82f-ae13a42e93c0_en?filename=faqs-sanctions-russia-oil-import-ban_en.pdf)

1. Jaké důkazy potřebují hospodářské subjekty k prokázání, že k rafinaci ropných produktů určených k dovozu do EU nebyla použita žádná ruská ropa?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

Hospodářská subjekty by měly mít zavedeny odpovídající postupy pro řádné prověření (due diligence), aby zajistily, že při výrobě ropných produktů kódu KN 2710 dovážených do Unie nebyla použita žádná ruská ropa.

Od hospodářských subjektů se očekává, že celním orgánům poskytnou veškeré relevantní informace nezbytné k identifikaci původu ropy použité při výrobě ropných produktů, včetně příslušných důkazů o zemi, kde byla použita ropa vytěžena, s výjimkou případů, kdy jsou ropné produkty dováženy z partnerské země uvedené v příloze LI nařízení Rady (EU) č. 833/2014 (viz níže uvedená Otázka 3). Čistí vývozci ropy v předchozím kalendářním roce využívají předpokladu, že ropné produkty s nepreferenčním původem těchto jurisdikcí byly získány z domácí ropy, a nikoli z ropy pocházející z Ruska (viz níže uvedená Otázka 4).

Pro účely posouzení, zda jsou ropné produkty získávány z ropy ruského původu, se dovozci mohou rozumně spoléhat na jakoukoli dokumentaci dokládající původ ropy, ze které byla zpracována, ale měli by být opatrní, pokud mají důvod se domnívat, že tato dokumentace byla zfalšovaná nebo je jinak chybná.

Hospodářským subjektům se doporučuje, aby do kupní smlouvy na dovážené produkty vložily **smluvní doložky se svým dodavatelem**. Taková doložka by obsahovala záruku (např. požadavek na osvědčení o věrohodnosti) neruského původu ropy, což by vedlo k odpovědnosti dodavatele, pokud se zjistí, že k rafinaci dovážených produktů byla použita ruská ropa.

Smluvní doložka by musela být uzavřena nejpozději v době dovozu, nákupu nebo převodu příslušných ropných produktů. Provozovatelé by měli uplatňovat zvýšenou řádné prověření (due diligence), zejména v případech, kdy:

- Zásilky pocházejí z **Turecka, Indie nebo Číny**, vzhledem k jejich zvýšenému dovozu ruské ropy od zahájení totální ruské invaze na Ukrajinu. Pravděpodobnost dovozu rafinovaných produktů vyrobených z ruské ropy je proto vyšší.

- Zásilky pocházejí ze zemí, které jsou známy mícháním ropy různého původu za účelem rafinace ropných produktů. V takovém případě může být ověření původu ropy náročné.

Dovozci nebo obchodníci by měli sdílet nezbytné informace k identifikaci původu ropy použité při výrobě ropných produktů, včetně příslušných důkazů o zemi, kde byla použita ropa vytěžena, s ostatními účastníky obchodu s ropou, jako jsou finanční instituce, pojišťovny nebo makléři.

2. Pokud rafinerie rafinuje ruskou ropu a také další ropy, může provozovatel z EU dovážet z této rafinerie ropu, aniž by porušil zákaz uvedený v článku 3ma?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

Při jednání s rafineriemi, které zpracovávají jakékoli množství ruské ropy, ať už oddělené nebo smíchané s jinými druhy ropy, by provozovatelé měli uplatňovat **zvýšenou hloubkovou kontrolu/řádné prověření (due diligence)**.

Ropa je zastupitelná látka, kterou nelze po smíchání fyzicky oddělit. To znamená, že pokud se ruská ropa a ropa jiného původu smíchají v nádrži používané k rafinaci, není možné certifikovat původ všech molekul ropy dovážených do EU.

Existují tři možné scénáře:

1. Pokud lze ruskou ropu oddělit a zpracovat odděleně rafinerií, je dovoz do EU povolen, pod podmínkou, že se prokáže, že ropný produkt vyvážený do EU pochází z „výrobní linky“ s použitím neruské ropy. Rafinerie třetích zemí mohou vydat takové osvědčení, které může sloužit jako podpůrný důkaz. Takové oddělení by mělo být jasně zdokumentováno. Provozovatelé z EU mohou požádat své protějšky o poskytnutí dalších dokladů k ověření takového oddělení (důkaz o technických zařízeních a jejich úpravách, záznamy o plavidlech dodávajících ropu v uplynulých měsících atd.).
2. Pokud ruskou ropu nelze v rafinerii oddělit a zpracovat odděleně, ale třetí strana poskytne důkaz, že v posledních 60 dnech před datem vystavení nákladu na konosamentu nebyla na „výrobní lince“ přijata ani zpracována žádná ruská ropa, je dovoz do EU povolen. Rafinerie třetích zemí mohou vydat takové osvědčení, které může sloužit jako podpůrný důkaz. Provozovatelé z EU mohou požádat své protějšky o poskytnutí dalších listinných důkazů (záznamy o plavidlech dodávajících ropu v uplynulých měsících atd.).
3. Pokud ruskou ropu nelze oddělit a zpracovat odděleně z důvodu technických omezení nebo pokud provozovatelé z EU nemohou získat přiměřenou jistotu, že je taková ropa zpracovávána odděleně, pak není dovoz do EU povolen.

Ropné produkty neruského původu, které obsahují *minimální* množství ruské ropy zbývající z kontejneru nebo nádrže (nános nádrže nebo nečerpatelné množství látky, které nelze z

kontejneru odstranit, aniž by došlo k jeho poškození), by neměly být považovány za ropu ruského původu, a proto by se na ně zákaz neměl vztahovat.

Přístup založený na vyvažování hmotnosti, kdy by rafinerie třetí země prokázala, že ruskou ropu používá pro domácí spotřebu a neruskou ropu pro exportní účely, není akceptován, protože by nebyl v souladu s cíli zákazu, kterým je snížení příjmů Ruska souvisejících s ropou.

- 3. Musí hospodářský subjekt předložit celním orgánům doklad o původu ropy kódu KN 2709 00, ze které se rafinovaný produkt získává, pokud dováží motorovou naftu nebo jiný ropný produkt z partnerské země (Kanada, Norsko, USA, Spojené království, Švýcarsko, Austrálie, Japonsko, Nový Zéland)?**

Poslední aktualizace: 29. října 2025

Ne, jedná se o partnerské země podle článku 3ma odst. 1) a přílohy LI. Pokud jsou rafinované produkty dováženy z partnerských zemí uvedených v příloze LI, není nutné předkládat žádné důkazy o původu ropy, ze které je ropný produkt získán.

- 4. Které třetí země, které byly v předchozím kalendářním roce (2024) čistými vývozci ropy, využívají předpokladu, že ropné produkty s nepreferenčním původem z těchto jurisdikcí byly získány z domácí ropy, a nikoli z ropy pocházející z Ruska?**

Poslední aktualizace: 29. října 2025

Tabulka zemí čistých vývozců ropy pro rok 2024:

ZEMĚ
Afghánistán*
Albánie
Alžírsko
Angola
Antigua a Barbuda*
Argentina
Ázerbájdžán
Bahamy*
Barbados*
Belize*
Bhútán*
Bolívarovská republika Venezuela
Brazílie
Burkina Faso*
Burundi*
Kapverdy*

Kambodža
Kamerun
Středoafriická republika*
Čad*
Kolumbie
Komory*
Demokratická republika Kongo
Džibutsko*
Dominikánská republika*
Ekvádor
Egypt
Rovníková Guinea
Fidži*
Gabon
Gambie*
Ghana
Grenada*
Guatemala
Guinea*
Guinea-Bissau*
Guyana
Irák
Íránská islámská republika
Kazachstán
Kiribati*
Kuvajt
Lesotho*
Libérie*
Libye
Malawi*
Maledivy*
Mali*
Mauritánie*
Mexiko
Mongolsko
Mosambik
Myanmar
Nigérie
Omán
Palau*

Papua Nová Guinea*
Katar
Moldavská republika
Konžská republika
Svatý Kryštof a Nevis*
Svatá Lucie*
Svatý Vincenc a Grenadiny*
Samoa*
Svatý Tomáš a Princův ostrov*
Saúdská Arábie
Seychely*
Sierra Leone*
Šalamounovy ostrovy*
Somálsko*
Jižní Súdán
Súdán
Východní Timor*
Tonga*
Trinidad a Tobago
Tunisko
Turkmenistán
Spojené arabské emiráty
Vanuatu*

** Země, pro které jsou k dispozici pouze agregované údaje z více zemí*

Pro sestavení seznamu zemí čistých vývozců ropy použila Evropská komise data Mezinárodní energetické agentury (IEA) k určení čistého obchodního toku třetích zemí. Pokud byla k dispozici (pro všechny země OECD a výběr zemí mimo OECD), byla použita data z roku 2024. Pro země, u kterých data za rok 2024 dosud nejsou k dispozici, byla tato data doplněna údaji z roku 2023. Tabulka bude aktualizována jednou ročně, aby byl seznam sestaven na základě předchozího kalendářního roku.

U některých zemí, obvykle malých co do velikosti, IEA neshromažďuje data na úrovni jednotlivých zemí, ale pouze agregovaná za více zemí, například: Asie mimo OECD, Amerika mimo OECD atd. U těchto zemí Evropská komise předpokládá, že všechny země v agregované skupině sdílejí stejný status jako skupina v souhrnu, tj. pokud je skupina zemí v souhrnu čistým vývozcem ropy, jsou všechny země ve skupině klasifikovány jako takové, pokud neexistují náznaky, že daná země nebo konkrétní rafinerie v dané třetí zemi začala nebo nadále přijímala ruskou ropu k rafinaci významným nebo nepřiměřeným způsobem. Více informací naleznete v Otázce 6 a Otázce 7.

Tato metodika umožňuje pokrýt 161 zemí mimo EU, které jsou uznávány Organizací spojených národů (OSN). Existuje 5 zemí uznaných OSN¹, pro které IEA nemá žádná data, ať už jednotlivá nebo agregovaná. Vzhledem k tomu, že není možné stanovit jejich čistý obchodní tok, nebudou tyto země moci využít předpokladu, že ropu nezískávají z Ruska. Tyto země jsou však velmi malé a je nepravděpodobné, že by s EU měly nějaký smysluplný obchod s ropnými produkty.

5. Jaké důkazy o původu ropy musí dovozce nafty nebo jiného ropného produktu do EU předložit při dovozu ropy ze země, která byla v předchozím kalendářním roce čistým vývozcem?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

V takových případech se u ropných produktů předpokládá, že byly vyrobeny z ropy vytěžené v dané zemi. Stačí, aby dovozce poskytl důkaz o původu samotného ropného produktu (od čistého vývozce ropy), aniž by musel poskytnout důkaz o původu ropy z těžby.

Pokud však mají příslušné vnitrostátní orgány důvodné podezření, že ropné produkty určené k dovozu nejsou vyrobeny z ropy pocházející z dané země, mohou požádat dovozce o poskytnutí důkazu o původu použité ropy. Dovožci by pak měli poskytnout dokumentaci v souladu s odpovědí na FAQ 1. To by mohlo nastat v případě, že vnitrostátní orgány obdržely náznaky, že země začala nepřiměřeně přijímat ruskou ropu k rafinaci. Více informací naleznete v Otázce 6.

Je třeba poznamenat, že celní orgány si v každém případě, kdykoli to považují za odůvodněné, mohou vyžádat dodatečnou dokumentaci v souladu s článkem 188.a UCC (celního kodexu Unie), a to kromě toho, že mohou provádět kontroly, které považují za nezbytné podle článku 46.1 celního kodexu Unie.

6. Domněnku o čistých vývozcích ropy lze vyvrátit, pokud má příslušný orgán členského státu důvodné podezření, že ropné produkty určené k dovozu byly získány z ruské ropy. Co se rozumí pod pojmem „důvodné podezření“?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

K tomu by mohlo dojít, pokud by vnitrostátní orgány, v tomto případě celní orgány, obdržely náznaky, že daná země nebo konkrétní rafinerie ve třetí zemi začala nebo nadále přijímá ruskou ropu k rafinaci významným nebo nepřiměřeným způsobem.

K tomu by mohlo dojít i v případě, že by vnitrostátní orgány zjistily, že Rusko nebo jiné třetí země, které rafinují ruskou ropu, využívají země, které jsou čistými vývozcí ropy, jako exportní uzel a podvodně označují ropný produkt jako pocházející ze země čistého vývozce.

¹ Andorra, Marshallovy ostrovy, Mikronésie, Nauru a Tuvalu

Je třeba zohlednit informace z různých zdrojů, včetně obchodních toků a pohybu plavidel.

Zároveň by měla tato domněnka platit, pokud rozumné důvody nejsou založeny na závažných důkazech prokazujících nepřiměřený vrchol dovozu ruské ropy, jelikož cílem této domněnky je zmírnit administrativní zátěž celních orgánů i dovozců, aby se předešlo nezamýšleným důsledkům pro bezpečnost dodávek EU v důsledku nadměrného dodržování zákazů uvedených v článku 3ma.

7. Vztahují se specifické požadavky na dokumentaci podle článku 3ma na ropné produkty dovážené ze zemí čistých vývozců ropy, které nedovážejí významné množství ruské ropy, ale dovážejí významné nebo rychle rostoucí množství ruských ropných produktů kódu KN 2710?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

Ne. V případě, že však země čistého vývozce ropy dováží významné nebo prudce rostoucí množství ropných produktů kódu KN 2710, existuje riziko, že by se tam ropné produkty z Ruska mohly mísit s ropnými produkty získanými v tuzemsku, aby se obešel zákaz dovozu uvedený v článku 3m. V tomto případě by dovozci měli věnovat zvláštní pozornost tomu, aby se ujistili, že ropné produkty dovážené z těchto zemí čistého vývozce ropy neobsahují ruské ropné produkty.

Další podrobnosti naleznete v oznámení pro hospodářské subjekty ze dne 3. srpna 2022 o „Dovoze ruské ropy nebo ropných produktů do Unie“² a v Často kladených otázkách týkajících se dovozu ropy³.

8. Vztahuje se zákaz „nákupu, dovozu nebo převodu“ v článku 3ma striktně a pouze na produkty určené do EU?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

Ano. Cílem tohoto ustanovení je omezit dovoz ruské ropy „zadními vrátky“ do EU. Nemělo by to ovlivnit nákup, dovoz do třetích zemí ani přepravu těchto produktů do třetích zemí provozovateli z EU, včetně tranzitu přes vody EU.

9. Může plavidlo přepravující zboží, na které se potenciálně vztahují zákazy uvedené v článku 3ma, vstoupit do přístavů EU v případě nouze?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

² 2022/C 296/05, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52022XC0803%2801%29>

³ Oil imports - European Commission - https://finance.ec.europa.eu/publications/oil-imports_en

Ano. Plavidlo přepravující ropné produkty vyrobené z ruské ropy může vstoupit do přístavu EU, pokud potřebuje pomoc, hledá útočiště, nouzovou zastávku v přístavu nebo z důvodů námořní bezpečnosti, či pro záchranu života na moři.

10. Spadá bunkrování pod článek 3ma? A co tryskové palivo na palubě letadel létajících ze třetích zemí do EU?

Poslední aktualizace: XX. října 2025

Cílem tohoto ustanovení je omezit dovoz ruské ropy zadními vrátky do EU.

Aby se zabránilo neúměrné zátěži, plavidla EU nejsou povinna ověřovat původ ropy použité ke zpracování lodního paliva, pokud je lodní palivo nezbytné pro provoz tankeru, který plavbu provádí.

Dovoz, nákup nebo převod lodního paliva nad rámec provozu tankeru, který plavbu provádí, podléhá pravidlům platným pro jakýkoli jiný ropný produkt, viz Otázka č. 1.

Totéž by platilo pro letadlo provozující let mezi třetí zemí a EU. Zákaz v článku 3ma se nevztahuje na palivo přepravované v jeho palivové nádrži (nádržích), za předpokladu, že palivo je použito pouze pro let letadla a nikoli k obcházení zákazu.

11. Vztahují se na oleje a další produkty zařazené pod kód KN 2707, které jsou vyrobeny z ruské ropy (kód KN 2709 00), zákazy stanovené v článku 3ma?

Poslední aktualizace: 16. října 2025

Ne, zákazy se vztahují pouze na ropné produkty zařazené do kódu KN 2710, které jsou vyrobeny z ropy ruského původu (kód KN 2709 00).